

Autoreferat

1. **Imię i nazwisko:** Marta Ples-Bęben
2. **Posiadane dyplomy, stopnie naukowe lub artystyczne – z podaniem podmiotu nadającego stopień, roku ich uzyskania oraz tytułu rozprawy doktorskiej.**

2009 – uzyskanie stopnia doktora nauk humanistycznych w zakresie filozofii na Wydziale Nauk Społecznych Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach.

Rozprawę doktorską zatytułowaną *Transcendentalność poznania i historyczność rozumu. Studium filozofii Leona Brunschvicga* napisałam pod kierunkiem prof. dr. hab. Andrzeja J. Norasa. Dysertacja została wydana drukiem w 2012 roku pod tytułem: *Od epistemologii do krytycznej analizy dziejów: studium filozofii Léona Brunschvicga* (Katowice: Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego).

2006 – uzyskanie tytułu magistra kulturoznawstwa na Wydziale Filologicznym Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach (w ramach Międzywydziałowych Indywidualnych Studiów Humanistycznych) na podstawie pracy napisanej pod kierunkiem prof. dr. hab. Piotra Zawojkiego. W pracy analizowałam wpływ fenomenologii na wybrane teorie filmu i nowych mediów.

2005 – uzyskanie tytułu magistra filozofii na Wydziale Nauk Społecznych Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach (w ramach Międzywydziałowych Indywidualnych Studiów Humanistycznych) na podstawie pracy napisanej pod kierunkiem prof. dr. hab. Andrzeja Norasa. W pracy analizowałam filozofię Léona Brunschvicga w kontekście systematyki metodologicznej Nicolaia Hartmanna.

3. **Informacja o dotychczasowym zatrudnieniu w jednostkach naukowych lub artystycznych.**

1.10.2025 – obecnie: profesor uczelni, Wydział Humanistyczny, Uniwersytet Śląski w Katowicach.

1.10.2019 – 30.09.2025: adiunkt, Wydział Humanistyczny, Uniwersytet Śląski w Katowicach.

01.10.2010 – 30.09.2019: adiunkt, Zakład Historii Filozofii Nowożytnej i Współczesnej, Instytut Filozofii, Wydział Nauk Społecznych, Uniwersytet Śląski w Katowicach.

01.01.2008 – 30.09.2010: asystent, Zakład Historii Filozofii Nowożytnej i Współczesnej, Instytut Filozofii, Wydział Nauk Społecznych, Uniwersytet Śląski w Katowicach.

14.10.2015 – 11. 10. 2016: okres, w którym korzystałam z uprawnień rodzicielskich (urlop macierzyński i rodzicielski).

4. Omówienie osiągnięć, o których mowa w art. 219 ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2021 r. poz. 478 z późn. zm.). Omówienie to winno dotyczyć merytorycznego ujęcia przedmiotowych osiągnięć, jak i w sposób precyzyjny określać indywidualny wkład w ich powstanie, w przypadku, gdy dane osiągnięcie jest dziełem współautorskim, z uwzględnieniem możliwości wskazywania dorobku z okresu całej kariery zawodowej.

4.1. Książka: *Wyobraźnia i nieświadomość. Nie-psychoanaliza Gastona Bachelarda*. Katowice: Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego, 2025.

Moje najważniejsze osiągnięcie naukowe, wpisujące się w podejmowaną przeze mnie problematykę badawczą francuskiej filozofii wyobraźni, zaprezentowałam w monografii zatytułowanej *Wyobraźnia i nieświadomość. Nie-psychoanaliza Gastona Bachelarda*, opublikowanej w Wydawnictwie Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach w 2025 roku. Monografię zrecenzowali prof. dr hab. Jadwiga Mizińska i prof. dr hab. Lech Witkowski.

Celem badań, których owocem stała się wskazana monografia było prześledzenie psychoanalitycznych tropów w filozofii Gastona Bachelarda (1884–1962). Tak określony cel wynika z założenia, zgodnie z którym psychoanaliza stanowiła fundamentalny punkt odniesienia zarówno dla Bachelardowskiej filozofii nauki, jak i dla rozwijanej przez filozofa

po 1938 roku filozofii wyobraźni poetyckiej. Zgodnie z moją główną tezą, psychoanaliza wyznacza ramy konceptualne i terminologiczne, w które można ująć całą filozofię Bachelarda po 1938 roku, gdy po raz pierwszy formułował narzędzia badawcze inspirowane psychoanalizą Sigmunda Freuda w książkach *Kształtowanie się umysłu naukowego. Przyczynek do psychoanalizy wiedzy obiektywnej* i *La psychanalyse du feu*. Jak twierdzę, ramy te nie znikają wraz z widoczną w późnych pracach Bachelarda krytyką Freudowskiej psychoanalizy i deklarowanym przezeń przyjęciem metody fenomenologicznej, lecz pozostają dlań nieustającym punktem odniesienia. Jednocześnie za fundamentalne uważam pytanie o stosunek Bachelarda do psychoanalizy. Innymi słowy: niezależnie od wskazania obecnych w tej koncepcji odniesień, trzeba spytać o to, czy Bachelardowska filozofia ma charakter psychoanalityczny.

Tak określone zadanie można określić jako złożone, zarówno w warstwie metodologicznej, jak i historyczno-filozoficznej (kontekstowej). Filozofia Bachelarda wyróżnia się bowiem dwutorowością rozpiętą między filozofią nauki a filozofią wyobraźni poetyckiej oraz bogactwem inspiracji. Przy tym podlegała istotnym wewnętrznym przemianom na przestrzeni lat. Niezależnie od złożoności i wewnętrznej ewolucji tej myśli, od 1938 roku niezmiennie i wyraźnie są w niej obecne ślady odniesień do psychoanalizy: do teorii i metody Sigmunda Freuda, do psychologii analitycznej Carla Gustava Junga oraz do tez współczesnych Bachelardowi przedstawicieli francuskiego ruchu psychoanalitycznego (Juliette Favez-Boutonnier, Marie Bonaparte i in.). W zależności od przedmiotu, filozof stosuje psychoanalizę, by: 1) poddać badaniu marzenia na jawie, składające się na nie obrazy i wyobrażenia, a także pracę wyobraźni twórczej i świadomość marzącego podmiotu; 2) oczyścić umysł poznający z nieświadomych przeszkód, które wynikają z działalności subiektywnej, marzącej wyobraźni – źródła obrazów, które zdaniem Bachelarda zawsze są w nauce znakiem nieuprawnionego odejścia od abstrakcji naukowej myśli.

Główna trudność polega na tym, że Bachelard nie zawsze podążał ścieżkami wytyczonymi przez psychoanalityków – było wręcz odwrotnie. Jego interpretacja metody psychoanalitycznej jest autorską koncepcją, nierzadko niezgodną ze źródłowymi koncepcjami. Bachelard chętnie korzystał z psychoanalitycznego korpusu terminologicznego, bardzo swobodnie interpretując jednak charakterystyczne dla niego kategorie, takie jak na przykład „kompleks”, „sublimacja” czy „Nad-ja”. Wprowadzał psychoanalizę do nieoczywistych obszarów problemowych, na przykład formułując założenia tak zwanej psychoanalizy poznania obiektywnego lub przenosząc ciężar badań nad nieświadomością z marzenia sennego do marzenia na jawie. W późnym okresie swej działalności deklarował odejście od psychoanalizy

(zwłaszcza Freudowskiej, którą określał w swych tekstach mianem „klasycznej”), podkreślając jej redukcjonizm i zapowiadając swój zwrot ku fenomenologii. Jak wykazuję w monografii, nie oznaczało to jednak zerwania z psychoanalizą, a jedynie modyfikację własnej metody, w której nadal obecne były liczne elementy o proveniencji psychoanalitycznej.

Zadajmy jednak kluczowe pytanie: co właściwie oznacza termin „psychoanaliza”, gdy mówimy o filozofii Bachelarda? Sprawa nie jest prosta nawet bez skonkretyzowanego, historyczno-filozoficznego odniesienia. Po pierwsze, trzeba podkreślić, że nie istnieje jedna psychoanaliza i jedna metoda psychoanalityczna. Wyraźne różnice – na poziomie teorii, metody i praktyki – widoczne są zarówno u samego Freuda (w różnych okresach jego działalności), jak i w koncepcjach innych psychoanalityków. Można powiedzieć, że polemika i dyskusja o tym, czym powinna być psychoanaliza należy do samej istoty ruchu psychoanalitycznego. Miało to ogromne znaczenie także dla Bachelarda, który – prezentując nieustającą otwartość na nowe nurty i propozycje badawcze tak w humanistyce, jak w naukach ścisłych – sięgał do różnych koncepcji i instrumentarium metodologicznych, inspirując się nie tylko u Freuda, ale także u Carla Gustava Junga, Roberta Desoille’a, Juliette Favez-Boutonier czy Marie Bonaparte. Nie powinno się więc mówić o Bachelardowskiej inspiracji psychoanalizą, lecz o inspiracji różnymi, niekiedy polemicznymi względem siebie teoriami psychoanalitycznymi.

Po drugie, należy podkreślić oryginalność i osobność myśli Bachelarda. Nie był kontynuatorem czy „uczniem” psychoanalityków, lecz reinterpreterem ich myśli, filozofem, który wykorzystywał ich ustalenia do własnych celów badawczych. Filozofem zainteresowanym psychoanalizą, a nie filozofującym psychoanalitykiem. Rozważmy to stwierdzenie w odniesieniu do krytyki, której Bachelard poddał w latach pięćdziesiątych psychoanalizę Freudowską. W książce *La poétique de l'espace* deklarował odrzucenie jej jako redukcjonizmu i zwrot ku fenomenologii, jednak wciąż sięgał po Freudowską terminologię i metodę. Moim zdaniem nie należy tu wskazywać cezury, która miałaby oddzielać w filozofii Bachelarda okresy freudyizmu i post-freudyizmu. Widzę tę kwestię w innym świetle: jak dowodzę, Bachelard nigdy nie był psychoanalitykiem, a tym bardziej freudyistą. Raczej wykorzystywał niektóre założenia i tezy psychoanalizy do stworzenia osobnej konstrukcji, od samego początku opartej na polemice. Pokazuję to w czwartym rozdziale książki, wykazując, że nawet we wczesnych książkach spod znaku psychoanalizy (w więc w *Kształtowaniu się umysłu naukowego* i w *La psychanalyse du feu*) Bachelard polemizował z psychoanalizą proponując własne, nowe rozumienie jej terminów i narzędzi, niekiedy odległe od Freudowskich założeń.

Duch polemiki jest tak wyraźnie obecny w Bachelardowskiej filozofii, że można uznać, iż stanowi jego istotę. Jednymi z podstawowych kategorii, które Bachelard wprowadził do filozofii są „zerwanie” i „nieciągłość”, które zgodnie z jego tezami dokonują się na wielu poziomach (epistemologicznym, historyczno-naukowym, ontologicznym, antropologicznym). Postulował uprawianie filozofii jako opartej na wielopoziomowej negacji, na przekroczeniu, dyskontynuacji i dialektyce, zgodnie z tytułem jednej ze swych książek postulował „filozofię, która mówi nie” (*La philosophie du non*). Dlatego kluczem do interpretacji tej dialektycznej filozofii dogłębnie opartej na kategorii zerwania i nieciągłości stało się dla mnie pojęcie „nie-psychoanaliza” jako zakorzenione w samej filozofii Gastona Bachelarda i w jego wyborach pojęciowych.

Pojęcie „nie-psychoanaliza” zaczerpnęłam od Leszka Brogowskiego, który określił Bachelarda mianem nie-psychoanalityka i nie-fenomenologa, pojęciowego nomady (szerzej o tej inspiracji piszę we *Wprowadzeniu* na stronie 11). Wykorzystałam to pojęcie w tytule książki, by pokazać jego konstytutywny charakter dla prowadzonych w niej analiz oraz dla mojej interpretacji tej filozofii. Choć bezpośrednio pojęcie „nie-psychoanaliza” zostało zaczerpnięte od L. Brogowskiego, to stanowi logiczną konsekwencję konstrukcji wielokrotnie wykorzystywanej przez samego Bachelarda. Choć nie pisał on o „nie-psychoanalizie”, to często wykorzystywał zwrot oparty na przedrostku „nie-”, sygnalizując w ten sposób charakterystyczne dla „rozumu nie-kartezjańskiego” dialektyczne przekroczenie stanowiska stanowiącego dlań punkt odniesienia.

Analizując dialektyczność i negację w kontekście Bachelardowskiej metodologii, odnoszę się między innymi do pism Georges’a Canguilhema, jednego z uczniów Bachelarda i kontynuatora niektórych spośród jego idei. Według Canguilhema negacja nie oznacza odrzucenia analizowanych konceptów. Przeciwnie, w ujęciu Bachelarda stanowi ona narzędzie, które pozwala poszerzyć pole refleksji, czyniąc z tych konceptów punkt wyjścia do dalszych dociekań. W tym znaczeniu Bachelard jako epistemolog pisał o logice nie-arystotelesowskiej, o nie-substancjalizmie, czy o chemii nie-lavoisiańskiej. Z kolei w kontekście filozofii wyobraźni poetyckiej pojawił się w jego książkach na przykład nie-lautréamontyzm. Nie inaczej jest w przypadku psychoanalizy. „Nie-psychoanaliza” to owoc charakterystycznej dla Bachelardowskiej filozofii metody dialektycznej opartej na negacji, która transformuje ów podstawowy (psychoanalityczny) punkt odniesienia. Jest nową, wzniesioną na psychoanalitycznej podstawie teorią, wykorzystującą założenia, narzędzia i wokabularz psychoanalizy, lecz niebędącą ich powtórzeniem.

Książka składa się z czterech rozdziałów skoncentrowanych na tych wątkach filozofii Bachelarda, w których odwoływał się on do psychoanalizy. Zawarte w nich studia mają charakter zarówno problemowy, jak historyczny i kontekstowy. Pokazują ewolucję postawy Bachelarda wobec poszczególnych teorii i metod sformułowanych w ramach szeroko rozumianego ruchu psychoanalitycznego, a także wynikającą z tej ewolucji zmienność w wykorzystywaniu przezeń fundamentalnych dla psychoanalizy pojęć, co pozwala uchwycić dynamikę relacji między psychoanalizą a jego własną filozofią. Badania prowadziłam przede wszystkim opierając się na materiałach źródłowych, ale także na klasycznych oraz najnowszych studiach poświęconych filozofii Bachelarda i jej powiązaniom z psychoanalizą.

Pierwszy rozdział książki dotyczy oryginalnej Bachelardowskiej koncepcji nazwanej przezeń „psychoanalizą poznania obiektywnego”. Koncepcja ta opiera się na założeniu, zgodnie z którym proces poznawczy można rozpatrywać w optyce psychoanalitycznej, wykorzystując założenie o trójdzielnej strukturze osobowości. Podążając za Freudem, Bachelard wyodrębnia w podmiocie poznającym trzy instancje: Ja, To i Nad-ja. Uznaje tym samym, że proces poznania jest zdeterminowany przez nieświadome elementy wpisane w strukturę podmiotu. Bachelardowskie „To” – czyli nieświadomość poznającego podmiotu – zawiera przesady, wyobrażenia i obrazy, które zaburzają proces poznawczy. Filozof określa je jako „przeszkody epistemologiczne”, a więc nieświadome elementy blokujące proces osiągnięcia wiedzy. Podkreślimy, że psychoanaliza poznania obiektywnego dotyczy dwóch wymiarów kształtowania się umysłu naukowego: wymiaru dziejowego i wymiaru jednostkowego dostrzegalnego w praktyce edukacyjnej. Nieświadome przeszkody epistemologiczne oddziałują w obydwu tych wymiarach i w obydwu są przez Bachelarda rozpatrywane.

Przeszkody epistemologiczne stanowią istotny problem tak dla naukowca, jak i dla nauczyciela, który powinien starać się wyplenić z umysłów swych uczniów przesady wpływające na ich sposób myślenia o świecie. Dodajmy, że umysł nauczyciela też nie jest wolny od poznawczych przeszkód. Psychoanaliza poznania naukowego rozumiana jako metoda oczyszczania umysłu z nieświadomych naleciałości jest nieustającym zadaniem, które wiąże się z koniecznością stałej uważności i gotowości do krytycznego i samokrytycznego myślenia. W ten sposób staje się filozofią praktyczną, postulatem działania opartym na krytycznym myśleniu.

Podkreślimy, że Bachelard wyróżnił i omówił najistotniejsze przeszkody epistemologiczne, co analizuję w pierwszym rozdziale pracy. Stawiam w nim też pytanie o to, czy można Bachelardowskie przeszkody epistemologiczne utożsamić z nieświadomymi kompleksami (na przykład w ujęciu Freudowskim lub Jungowskim). Analiza tego problemu

proceedzi nie tylko do pogłębionego rozumienia Bachelardowskiej epistemologii, ale także do doprecyzowania charakterystycznego dla Bachelarda sposobu rozumienia kategorii „kompleks”, często przezeń używanej i – w stosunku do klasyków psychoanalizy – poddawanej kolejnym redefinicjom.

Psychoanaliza poznania obiektywnego wykorzystuje i eksploruje także inną kategorię wprowadzoną przez Freuda: „Nad-ja”, czyli kontrolną instancję psychiczną. Na podstawie Freudowskiej kategorii Bachelard stworzył własną: „naukowe Nad-ja”, którą szerzej omówił na stronach książki *Rationalisme appliqué*. Co istotne, naukowe Nad-ja nie jest dla Francuza źródłem cierpień, lecz samokontroli i życzliwego wsparcia. Łączy je z tezami dotyczącymi procesu kształtowania się poznania naukowego oraz społecznego – a więc dialogicznego – wymiaru współczesnej nauki. Nauka kształtuje się w ramach wspólnoty, którą Bachelard nazywa „miastem naukowym” (*«cité scientifique»*). W ramach tej wspólnoty, w wymianie myśli i we wzajemnej krytyce dokonuje się uprawomocnienie naukowego konsensusu oraz weryfikacja jego nowych elementów. Tu dochodzi do głosu Nad-ja: instancja kontrolna, która podobnie jak naukowa nieświadomość ma zarówno swój wymiar ponadjednostkowy (urzeczywistniający się we wspólnocie naukowców, w naukowym mieście), jak i indywidualny (ujawniający się w umyśle badacza). Bachelard proponuje więc pozytywne ujęcie Nad-ja, jako instancji wspierającej naukowy rozwój.

Kolejny rozdział książki dotyczy psychoanalizy wyobraźni poetyckiej, drugiego obok epistemologii obszaru zajmującego Gastona Bachelarda. Podczas gdy w poznaniu naukowym wyobraźnia staje się źródłem przeszkód epistemologicznych, to w obszarze marzenia oraz poezji okazuje się być źródłem mocy twórczego podmiotu. Dla samego Bachelarda staje się natomiast kolejnym przedmiotem refleksji prowadzonej w optyce psychoanalitycznej.

Warto zwrócić uwagę, że pierwszą publikację na temat wyobraźni poetyckiej Bachelard wydał w 1938 roku (*La psychanalyse du feu*), a więc w tym samym roku, w którym przedstawił swą psychoanalizę poznania obiektywnego. Jak sam podkreślał, postulując wyrugowanie wyobraźni z procesu poznawczego (po uznaniu jej za źródło przeszkód epistemologicznych) dostrzegł jej istotne znaczenie dla innych obszarów ludzkiej działalności. I to one wyznaczyły horyzont problemowy tego drugiego – po epistemologii i filozofii nauki – obszaru jego refleksji, który można nazwać filozofią wyobraźni poetyckiej. Bachelard skoncentrował się tu między innymi na marzeniu na jawie, na poezji, będącej jego zdaniem najwyższą formą, jaką może przyjąć marzenie, na wyobrażeniach i obrazach leżących u podstaw zarówno sztuki, jak i codziennego życia. Początkowo opracowywał tę problematykę w odniesieniu do wyobrażeń czterech żywiołów. W psychoanalitycznej optyce pytał o ich zakorzenienie w nieświadomości

i o to, jakie mają znaczenie dla psychiki człowieka. W późniejszych pracach poszerzył pole refleksji, między innymi badając obrazy przestrzeni i systematykę marzenia. Studium nad wyobraźnią poetycką towarzyszyły nieustanne dylematy natury metodologicznej, czego znakiem było ciągle poszukiwanie nowych źródeł inspiracji, wśród których można wskazać między innymi psychoanalizę Freuda, psychologię analityczną Junga, fenomenologię. Bachelard był filozofem poszukującym i antydogmatycznym, czego znakiem są jego nieustające poszukiwania narzędzi adekwatnych do opierającej się *ratio*, onirycznej sfery analiz.

W drugim rozdziale najpierw koncentruję się na psychoanalizie żywiołów i ewolucji zachodzącej w jej obszarze: zarówno na poziomie terminologicznym, jak i w odniesieniu do innych rozstrzygnięć metodologicznych. Następnie analizuję Bachelardowskie rozumienie pojęcia „kompleks”, tym razem jako kategorii porządkującej świat wyobraźni. Badam także charakterystyczne dla Bachelardowskiej poetyki odrzucenie marzenia sennego jako właściwego przedmiotu psychoanalizy i postawienie na jego miejscu marzenia na jawie. Rozdział kończy część poświęcona Bachelardowskiej melancholii, tematowi oczywistemu w perspektywie psychoanalitycznej, lecz rzadko dostrzeganemu w filozofii Bachelarda. Wbrew tym interpretacjom myśli Bachelarda, w których kładzie się nacisk na optymistyczny wydzźwięk jego filozofii wyobraźni, dowodzę, że obrazy, które na różne sposoby urzeczywistniają kategorię „melancholia” przenikają całą jego twórczość.

W trzecim rozdziale rozważam wpływ, jaki na filozofię Bachelarda wywarła psychologia analityczna Carla Gustava Junga. Skoncentrowałam się na Bachelardowskiej interpretacji założeń tej koncepcji, z centralną dla niej kategorią archetypu. Przede wszystkim prześledziłam ewolucję stosunku Bachelarda do Junga: począwszy od zdawkowych wzmianek w pierwszych pracach poświęconych wyobraźni, przez coraz obszerniejsze odniesienia i autorskie modyfikacje Jungowskiego konceptu w pracach z lat czterdziestych, aż do późnych prac dotyczących poetyki. Niektóre z kategorii wprowadzonych przez Junga stały się wówczas częścią korpusu pojęciowego filozofa: nie zapożyczonym przykładem, lecz w pełni przyswojonym narzędziem analitycznym – wspomnijmy na przykład syzygię *anima–animus*, która staje się zasadą rozumienia marzenia na jawie.

Nie znaczy to jednak, że Bachelard stał się jungistą. Także w tym przypadku jego koncepcja pozostawała filozofią negacji i reinterpretacji. W rozdziale analizuję więc nie tylko podobieństwa i wpływy, lecz także różnice. A te są znaczące. Przede wszystkim psychologia Junga była w zamierzeniu terapią i to temu nadrzędnemu celowi podporządkowane były wszystkie prowadzone przezeń studia. Tymczasem cel Bachelarda stanowiła teoria wyobraźni

(naukowej i poetyckiej – choć do Junga odwoływał się przede wszystkim badając tę drugą). Inaczej niż Jung, Bachelard nie był terapeutą-praktykiem, lecz filozofem obrazów, wykorzystującym wybrane teorie do realizacji nadrzędnego zamierzenia, którym było zrozumienie onirycznej sfery ludzkiego życia na jawie.

Czwarty rozdział rozpoczyna analiza kategorii „nieświadomość”, wskazująca na złożoność Bachelardowskiego rozumienia tejże. Złożoność tę determinuje nie tylko dwuwątkowość tej filozofii, w ślad za którą można konfrontować – lub co najmniej porównywać – dwie nieświadomości: naukową i poetycką, lecz także wielopoziomowość nieświadomości, którą Bachelard, między innymi za C.G. Jungiem, postrzega jako wewnętrznie ustrukturowaną. W rozdziale określam poszczególne elementy tej struktury, wyróżniając nieświadomość indywidualną, nieświadomość zbiorową i nieświadomość kosmiczną. Kolejno analizuję każdy z tych elementów, wskazując na istotne inspiracje oraz na filozoficzne konsekwencje każdego z nich. Szczególnie interesująca jest kategoria „nieświadomość kosmiczna”. Nie jest to pojęcie, którego używa Bachelard, lecz wprowadzona przeze mnie konceptualizacja wyraźnie i na wielu poziomach wskazywanego przez filozofa powiązania marzenia z energią oraz materią wszechświata. Marzenie, wyobrażenie i obraz są dlań nie tylko wytworem jednostki lub wspólnoty, lecz wyrazem zakorzenienia w uniwersum. Istotną w tym kontekście inspiracją była dla Francuza koncepcja rytmanalizy sformułowana przez Lúcio Pinheiro dos Santosa. Rytmanaliza definiuje całość rzeczywistości jako podlegającą niezależnym od świadomości procesom, które dokonują się na podstawowych poziomach istnienia bytów: zarówno ożywionych, jak i nieożywionych. Pinheiro dos Santos postrzega życie psychiczne i duchowe jako przedłużenie zjawisk dokonujących się na poziomie materialnym, a więc jako podporządkowane uniwersalnym podstawom fundującym wszechświat jako całość. Bachelard szeroko omówił tę koncepcję na stronach książki *La dialectique de la durée*, interpretując ją przez pryzmat własnych tez oraz założeń psychoanalizy Sigmunda Freuda.

W tym kontekście rozważam jeszcze jedną ciekawą kwestię: stosunku Bachelarda do filozofii Kartezjusza. Badając wyobraźnię poetycką, Bachelard używa jednocześnie kategorii „nieświadomość” i „*cogito*”. Wyraźnie widać to w książce *Poetyka marzenia*, której cały rozdział poświęcony jest „*cogito* marzyciela”. Z jednej strony Bachelard zdaje się polemizować z Kartezjuszem i jego rozumieniem podmiotu jako w pełni racjonalnego i przejrzystego – przede wszystkim wskazuje na nieświadomy (nieprzejrzysty) komponent *cogito* i stawia w centrum refleksji to, co oniryczne. Z drugiej strony wyraźnie widać związek myśli Bachelarda z filozofią Descartesa, wyrażający się między innymi w wykorzystaniu charakterystycznych

pojęć, ale także w podjęciu – jako jednego z centralnych problemów filozoficznych – kwestii relacji dwóch porządków: *ratio* i *imaginatio*.

To intrygujące odniesienie do filozofii kartezjańskiej i do sformułowanej w jej ramach teorii podmiotu rzuca nowe światło na sposób, w jaki Bachelard pojmował zarówno świadomość, jak i nieświadomość, w której – zgodnie z założeniami psychoanalizy – zakorzenione jest *cogito* marzyciela. Z jednej strony psychoanalityczny kontekst pozbawia *cogito* Bachelarda absolutyzującego charakteru monolitu, który naznaczał filozofię Descartes'a. Z drugiej strony, Bachelardowski *cogito* marzyciela zachowuje jednak pewien stopień spójności. Wszak filozof niejednokrotnie podkreślał, że marzyciel ma podmiotowość, która zapewnia podstawę jego onirycznym doświadczeniom.

W dalszej części rozdziału rozpatruję związki Bachelarda z francuskim ruchem psychoanalitycznym. W filozofii Bachelardowskiej wyraźnie widać istotność tych związków, a także nieustające zainteresowanie filozofa nowymi publikacjami. Wśród ważnych dlań postaci z tego kręgu, warto wskazać zwłaszcza Juliette Favez-Boutonier, Marie Bonaparte i Roberta Desoille'a. Bachelard sięgał po ich prace i uznawał je za inspirujące. Jako przykład przytoczmy *L'eau et les rêves*, gdzie obszernie odniósł się do słynnej rozprawy Marie Bonaparte zawierającej psychoanalityczną interpretację twórczości i biografii Edgara Allana Poe'go. Z kolei między innymi w *L'air et les songes* sięgnął po teorię leżącą u podstaw metody terapeutycznej Roberta Desoille'a, traktując ją jako istotne narzędzie analityczne.

Kolejną analizowaną przeze mnie kwestią, silnie związaną z ewolucją filozofii Bachelarda, która dokonała się w latach pięćdziesiątych dwudziestego wieku, była krytyka psychoanalizy Freuda, którą filozof określał mianem „klasycznej psychoanalizy” (*psychanalyse classique*). Dystansowanie się od jej założeń było konsekwencją procesu oddalania się od Freuda na rzecz Junga i Desoille'a, a także fenomenologii. Freudowska psychoanaliza, jako redukcyjna i zbyt sztywna pojęciowo, stopniowo zaczęła w filozofii Bachelarda ustępować miejsca koncepcjom, które pozwalają myśleć o obrazach w ich stawianiu się. Metoda Freuda, początkowo uznana przez Francuza za świeżą i inspirującą, ostatecznie rozczarowała go nieadekwatnością względem onirycznej sfery marzenia, wynikającą z redukcyjnego panracjonalizmu leżącego u jej podstaw.

Wspomniana gra inspiracji psychoanalitycznych i fenomenologicznych stała się przedmiotem ostatniego podrozdziału. Czy deklarowane i wyraźnie obecne na przykład w *La poétique de l'espace* i w *Poetyce marzenia* odniesienia do fenomenologii Edmunda Husserla oraz Maurice'a Merleau-Ponty'ego wystarczają, by uznać Gastona Bachelarda za fenomenologa? Rozważając tę kwestię argumentuję, że fenomenologia odcisnęła swe piętno na

Bachelardowskiej filozofii, lecz uznanie filozofii Bachelarda za fenomenologiczną jest zbyt daleko posuniętym wnioskiem. Choć fenomenologia umożliwia radykalną zmianę perspektywy badawczej, z czego Bachelard chętnie korzysta, to mamy do czynienia nie tyle ze ścisłym stosowaniem fenomenologicznych postulatów czy kategorii, co z podobieństwami, zbieżnościami i rozwiązaniami jedynie zbliżającymi Bachelarda do fenomenologów. Tym, co w swych późnych pracach proponuje Bachelard, jest więc nie tyle badanie fenomenologiczne, co badanie, w którym metoda fenomenologiczna stanowi jedno z kilku, równocześnie stosowanych narzędzi.

Celem badań, których rezultaty zebrałam w książce *Wyobraźnia i nieświadomość. Niepsychoanaliza Gastona Bachelarda*, była nowa interpretacja Bachelardowskiego odczytania psychoanalizy, zarówno w kontekście jego epistemologii, jak i filozofii wyobraźni poetyckiej. Dążę w niej do ujawnienia założeń Bachelardowskiej „niepsychoanalizy”, która moim zdaniem stanowi nie tyle kolejną interpretację tez Freuda czy Junga, co autorską metodę, w której psychoanalityczne koncepty zostały wpisane w szersze założenia filozoficzne. W tym kontekście kluczowe nie było pytanie: jakim Bachelard był psychoanalitykiem, lecz: czy Bachelard w ogóle był psychoanalitykiem. Moja odpowiedź jest negatywna: Bachelard nigdy nie był psychoanalitykiem, lecz, co równie istotne, nigdy nie aspirował do tego miana. Choć wpływ poszczególnych teorii psychoanalitycznych na filozofię Gastona Bachelarda jest bezsprzeczny a psychoanaliza jako inspiracja i stały punkt odniesienia przenika całą jego filozofię po 1938 roku, to jego tez nie można nazwać psychoanalitycznymi i to bynajmniej nie dlatego, że „nie rozumiał Freuda”, jak można przeczytać w niektórych komentarzach (np. Maryse Choisy). W tym sensie termin „niepsychoanaliza”, wpisując się w charakterystyczne założenia metodologiczne dialektycznej filozofii, która mówi „nie”, odzwierciedla jednocześnie stosunek Bachelarda do psychoanalizy rozumianej jako całość.

Wyniki moich badań spotkały się z zainteresowaniem międzynarodowej społeczności badaczy filozofii Gastona Bachelarda. Fragment książki (podrozdział *Nieświadomość – indywidualna, zbiorowa, kosmiczna*), ukazał się w czasopiśmie „Bachelard Studies/Études Bachelardiennes/Studi Bachelardiani” we francuskim przekładzie:

Ples-Beben M., *Gaston Bachelard envers l'inconscient*, „Bachelard Studies/Études Bachelardiennes/Studi Bachelardiani” 2025/1, s. 67–80.

4.2. Pozostałe publikacje: książki i artykuły

W moich dotychczasowych badaniach koncentrowałam się na dwóch głównych obszarach problemowych: współczesnej filozofii francuskiej oraz polskiej recepcji

fenomenologii. Pierwszy z nich okazał się dla mnie najważniejszy i doprowadził mnie do tematyki, która obecnie znajduje się w centrum moich zainteresowań, czyli do francuskiej filozofii wyobraźni. W granicach tak ujętej problematyki badawczej eksploruję filozofię Gastona Bachelarda, jej inspiracje, a także recepcję.

Badania nad filozofią francuską rozpoczęłam podczas studiów magisterskich na kierunku filozofia, a następnie podczas studiów doktoranckich na Wydziale Nauk Społecznych Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach (2005–2009). Pod kierunkiem promotora, prof. dr hab. Andrzeja J. Norasa przygotowałam dysertację poświęconą filozofii Léona Brunschvicga, w której kontynuowałam zainteresowania z okresu studiów magisterskich. Brunschvicg, niegdyś wpływowy filozof francuski, którego myśl można sklasyfikować jako neokrytycystyczną, opracował interesującą koncepcję modalności sądu, która dostarczyła mu podstaw metodologicznych umożliwiających dalsze badania nad kulturą w ujęciu historycznym. W pracy doktorskiej skoncentrowałam się na metodzie Brunschvicga spajającej jego reinterpretację Kantowskiej epistemologii z dążeniem do uchwycenia poszczególnych obszarów ludzkiej działalności kulturowej (w tym poznawczej), w którym można odnaleźć wyraźne wpływy neoheglowskie.

Doktorat – w nieco zmienionej wersji – ukazał się drukiem w 2012 roku (*Od epistemologii do krytycznej analizy dziejów: studium filozofii Léona Brunschvicga*, Katowice: Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego, 2012). Filozofii Brunschvicga poświęciłam także cztery artykuły oraz rozdziały opublikowane w latach 2005–2013. Rozważałam w nich na przykład koncepcję religii Brunschvicga, jego rozumienie intuicji, czy metodę krytyczno-historyczną fundującą jego badania. Publikacje te ukazały się w pracy zbiorowej oraz w specjalistycznych czasopismach filozoficznych: „Przegląd Filozoficzny”, „Folia Philosophica”, „Idea. Studia Nad Strukturą i Rozwojem Pojęć Filozoficznych”.

Równoległe, a więc także w okresie 2005–2013, zajmowałam się także innymi zagadnieniami z zakresu współczesnej filozofii francuskiej. Prowadziłam zarówno badania historycznofilozoficzne, jak i problemowe. Ich zwieńczeniem były wystąpienia konferencyjne i publikacje dotyczące między innymi wybranych aspektów filozofii Henri Bergsona, krytyki tejże filozofii ze strony Juliána Bandy, koncepcji kina Gillesa Deleuza, czy wpływu francuskiej filozofii na badania Heleny Konczewskiej. Powyższe badania można sklasyfikować jako historycznofilozoficzne. Jeśli chodzi o studia o charakterze problemowym, to koncentrowałam się na kategorii świadomości mitycznej, symbolu i mitu politycznego. Głównymi moimi inspiracjami były filozofia form symbolicznych Ernsta Cassirera, badania Manfreda Lurkera i hermeneutyka H-G. Gadamera oraz P. Ricoeura.

Zainteresowania – filozofią francuską oraz kategoriami związanymi z myśleniem mitycznym – przekształciły się w trwałą i dominującą obecnie w moich studiach fascynację kategorią wyobraźni. Punktem wyjścia jest dla mnie kontekst francuskiej filozofii, ze szczególnym naciskiem na myśl Gastona Bachelarda, który postawił wyobraźnię w centrum swej teorii, jednocześnie przywracając ją dla zachodniej refleksji filozoficznej. Istotne są dla mnie także koncepcje, które były dla Bachelarda istotnymi źródłami inspiracji i punktami odniesienia (psychoanaliza, fenomenologia), jak i teorie, których autorzy uznają twórczość Bachelarda za istotny punkt wyjścia (Gilbert Durand, Jean-Jacques Wunenburger, Philippe Walter i inni).

Badania nad tak określoną problematyką zaowocowały publikacjami, w których na różne sposoby eksplorowałam wyobraźnię zarówno jako element składowy władzy poznawczej, jak i jako fantazję, a więc aktywną moc transformowania obrazów danych w umyśle. W latach 2013–2024 opublikowałam cykl dziesięciu artykułów dotyczących tej problematyki. Ukazały się w specjalistycznych czasopismach filozoficznych (m.in. „Diametros”, „Analiza i Egzystencja”, „E(r)go”, „Caietele Echinox”). Na realizację badań z obszaru francuskiej filozofii wyobraźni uzyskałam finansowanie Narodowego Centrum Nauki (grant Miniatura 2, temat badawczy: „Teorie wyobraźni we francuskiej filozofii współczesnej”, 2019), a także stypendium rządu Rumunii (temat badawczy: „Wyobraźnia jako problem filozoficzny. Imaginaria współczesnej kultury”, 2023). Wymienione artykuły i projekty wykazują w moim dorobku naukowym jako cykl poświęcony obszarowi badawczemu „francuska filozofia wyobraźni”.

Cykl artykułów na temat „francuska filozofia wyobraźni”:

- Ples-Bęben M., *Gaston Bachelard's Psychoanalysis of Reason and Its Practical Dimension*, „ER(R)GO. Teoria – Literatura – Kultura” 2024/48, s. 233–243.
- Ples-Bęben M., *Fragments d'une poétique du feu Gastona Bachelarda. Trzy figury mityczne*, „Prace Polonistyczne” 2023/78, s. 49–61.
- Ples-Bęben M., *Mundus imaginalis : on some liminal adventures of the imagination*, „Analiza i Egzystencja”, 2022/58, s. 5–15.
- Ples-Bęben M., *L'homme de charbon : la Haute-Silésie en tant que région imaginaire*, „Caietele Echinox” 2021/40, s. 105–115.
- Ples-Bęben M., *La méthode du rêve éveillé dirigé dans l'interprétation de Gaston Bachelard*, „Analele Universitatii din Craiova. Seria Filosofie” 2018/1, s. 35–51.

- Ples-Bęben M., *Psychoanaliza życia, czyli Gaston Bachelard czyta Pieśni Maldorora*, „Diametros - An Online Journal of Philosophy” 2016/49, s. 84–102.

- Ples-Bęben M., *Rozum i wyobraźnia w „La Psychanalyse du Feu” Gastona Bachelarda*, „Internetowy Magazyn Filozoficzny Hybris” 2016/35, s. 102–113.

- Ples-Bęben M., *Lautreamont et le problème de l'inconscience*, „Bulletin de l'Association des Amis de Gaston Bachelard” 2015/17, s. 117–136.

- Ples-Bęben M., *Gastona Bachelarda psychoanaliza umysłu naukowego*, „Folia Philosophica” 2014/32, s. 175–196.

- Ples-Bęben M., *Marzenie jako zakorzenienie w świecie. Pytanie o sztukę życia a filozofia Gastona Bachelarda*, „Anthropos?” 2013/20, s. 206–214.

Projekty zrealizowane w obszarze badawczym „francuska filozofia wyobraźni”:

- W latach 2019-2020 zrealizowałam grant badawczy Miniatura 2 (Narodowe Centrum Nauki), temat badawczy: „Teorie wyobraźni we francuskiej filozofii współczesnej”.

- W 2023 roku zrealizowałam projekt badawczy zatytułowany „Wyobraźnia jako problem filozoficzny. Imaginaria współczesnej kultury” (finansowanie: stypendium rządu Rumunii, program wymiany bilateralnej Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej). Projekt realizowałam w Centrul de Cercetare a Imaginarului „Phantasma” (Centrum Badań nad Wyobraźnią „Phantasma”), Universitatea Babeş-Bolyai, Kluż-Napoka, Rumunia.

We wskazanym okresie opublikowałam także cztery rozdziały w pracach zbiorowych i dziesięć przekładów z języka francuskiego.

Ponadto, w 2018 roku wraz z dr hab. Iloną Błocian oraz dr Kamilą Morawską wydałam monografię wieloautorską poświęconą wybranym aspektom filozofii Gastona Bachelarda (I. Błocian, K. Morawska, M. Ples-Bęben: *Gaston Bachelard i filozofie obrazu. Psychologiczne i społeczno-polityczne aspekty obrazowości*. Wrocław: Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego, 2018). Brałam udział w planowaniu koncepcji książki, jestem autorką jednego z jej trzech rozdziałów, przetłumaczyłam także jeden z zawartych w niej fragmentów książki Gastona Bachelarda.

W 2021 roku, wspólnie z dr hab. Iloną Błocian zredagowałam numer tematyczny czasopisma „Bachelard Studies/Études Bachelardiennes/Studi Bachelardiani”, poświęcony relacji Bachelarda do psychoanalizy (Tom 2/2021, *Gaston Bachelard, the “non-psychoanalyst”*). Brałam aktywny udział w planowaniu numeru i w jego opracowywaniu, począwszy od przygotowania Call for papers, przez kolejne etapy pracy redakcyjnej, aż do

planowania układu numeru. W numerze ukazały się bibliografie, które stworzyłam wspólnie z dr Pauliną Gurgul, wprowadzenie do numeru, które napisałyśmy wspólnie z dr hab. Iloną Błocian, zapis rozmowy, którą przeprowadziłyśmy (wraz z dr hab. Iloną Błocian) z prof. dr hab. Pawłem Dyblem na temat Bachelardowskiego odczytania psychoanalizy, a także artykuł recenzyjny, w którym poddałam analizie książkę E. Thouvenela.

Innym istotnym rezultatem moich badań poświęconych francuskiej filozofii wyobraźni jest zredagowana przeze mnie antologia, która ukazała się w 2020 roku. Książka nosi tytuł *Gaston Bachelard. Konteksty i interpretacje* (Katowice: Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego, 2020). Zaproszenie do projektu przyjęli polscy znawcy myśli Bachelarda, na czele z prof. dr hab. Henrykiem Chudakiem, pionierem badań nad myślą Bachelarda w Polsce. W książce znalazły się także przekłady klasycznych już artykułów Gastona Bachelarda o Léonie Brunschvicgu, Jeana Libisa o problemie melancholii, Maryvonne Perrot badającej odniesienie abstrakcji do konkretności czy Françoisisa Dagogneta rozważającego problem jedności i rozdwojenia w myśli Bachelarda. W antologii istotne miejsce zajęły również nowe komentarze, na przykład Jean-Jacquesa Wunenburgera zestawiającego odniesienia do Junga u Bachelarda i Duranda czy Ionela Bușe, który w swym artykule bada relację Gaston Bachelard – Mircea Eliade. Antologia zawiera także opracowaną przeze mnie bibliografię zatytułowaną *Bachelard w piśmiennictwie polskim*.

Zwieńczeniem moich dotychczasowych badań nad francuską filozofią wyobraźni w kontekście myśli Bachelardowskiej jest książka *Wyobraźnia i nieświadomość. Niepsychoanaliza Gastona Bachelarda* (Katowice: Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego, 2025), której główne tezy i założenia omówiłam powyżej.

Drugim wątkiem moich zainteresowań badawczych jest polska recepcja fenomenologii. Moje badania poświęcone tej problematyce zaowocowały dwiema publikacjami. Pierwsza to napisana wraz z dr hab. Dariuszem Bębnem monografia, stanowiąca udokumentowanie i krytyczne opracowanie polskiej recepcji filozofii Edmunda Husserla (M. Ples-Bęben, D. Bęben, *Husserl w Polsce. Bibliografia 1895–2010*, Katowice, Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego, 2013). Wszystkie elementy książki – od tworzenia jej koncepcji, przez stworzenie bibliografii, do napisania wprowadzenia i przygotowania całości do druku – opracowaliśmy wspólnie.

Drugą publikacją jest antologia zbierająca wczesne reakcje polskich filozofów na Husserlowską fenomenologię (*Polska fenomenologia przedwojenna. Antologia tekstów*, red. D. Bęben, M. Ples-Bęben, Katowice: Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego, 2013). Publikację zrealizowano w ramach grantu badawczego Narodowego Programu Rozwoju Humanistyki.

Założenia i cele projektu omawiam poniżej (w podpunkcie 4.4). Odpowiadałam za stworzenie biogramów i przetłumaczenie części zamieszczonych w książce tekstów. Ponadto przeprowadziłam trzy kwerendy archiwalne (w Krakowie, w Warszawie i w Lublinie). Wspólnie napisaliśmy wprowadzenie do książki i przygotowaliśmy całość do druku.

Na mój dorobek badawczy składa się sześć książek (dwie monografie jednoautorskie, dwie monografie wieloautorskie i dwie antologie). Siódmą zwartą publikacją jest współredagowany tom specjalistycznego czasopisma poświęconego filozofii Gastona Bachelarda. Ponadto, po uzyskaniu stopnia doktora nauk humanistycznych opublikowałam dwadzieścia artykułów naukowych w specjalistycznych czasopismach z zakresu filozofii, sześć rozdziałów w pracach zbiorowych i pięć artykułów recenzyjnych. Opublikowałam także siedemnaście przekładów z języka francuskiego, o czym piszę poniżej (w podpunkcie 4.3).

Dzięki prowadzonym przeze mnie badaniom możliwe stało się pogłębienie rozumienia francuskiej filozofii wyobraźni, zarówno w kontekście myśli Gastona Bachelarda, jak i jej kontynuacji. Opublikowane przeze mnie prace są doceniane zarówno w kraju, jak i za granicą, co potwierdza mój wkład w międzynarodową dyskusję naukową.

4.3. Działalność translatorska

Istotną częścią mojej pracy naukowej jest działalność translatorska (tłumaczenia z języka francuskiego). Opublikowałam dotąd siedemnaście przekładów tekstów naukowych: przetłumaczyłam z języka francuskiego dziesięć artykułów i trzy wymiany listów. Pozostałe przekłady to artykuły recenzyjne oraz fragmenty książek. Tłumaczyłam zarówno klasyków (m.in. Gottlob Frege, Gaston Bachelard, Konstanty Michalski, Leopold Blaustein), jak i uznanych autorów, których analizy i komentarze wnoszą do badań filozoficznych nowe konteksty (Jean-Jacques Wunenburger, Maryvonne Perrot, Teresa Castelao-Lawless i in.). Dwukrotnie przekładałam teksty archiwalne w ramach grantów Narodowego Programu Rozwoju Humanistyki („Polska fenomenologia przedwojenna. Antologia tekstów” oraz „Krocząc różnymi ścieżkami, badamy prawdę. Naukowe wydanie krytyczne polskiego tłumaczenia korespondencji Gottloba Fregego”). Każdorazowo opatruję przekłady w aparat krytyczny (niezbędne opisy, bibliografię i konieczne wyjaśnienia).

Zrealizowane przeze mnie tłumaczenia wpisują się we wskazane wyżej, podstawowe kierunki moich badań, jako że dotyczą przede wszystkim francuskiej filozofii wyobraźni, recepcji fenomenologii i filozofii współczesnej.

4.4. Granty

Istotnym elementem mojej aktywności badawczej jest realizacja grantów naukowych. Dotychczas kierowałam jednym grantem przyznany przez Narodowe Centrum Nauki (konkurs Miniatura 2) i byłam wykonawczynią w dwóch grantach przyznanych w Narodowym Programie Rozwoju Humanistyki:

1) Kierowniczka grantu badawczego Miniatura 2 (Narodowe Centrum Nauki), realizowanego w latach 2019–2020, temat badawczy: „Teorie wyobraźni we francuskiej filozofii współczesnej”.

Działaniem naukowym zaplanowanym i zrealizowanym w ramach grantu była konsultacja naukowa z profesorem Jeanem-Jacquesem Wunenburgerem. J-J. Wunenburger specjalizuje się w filozofii obrazu oraz w badaniach nad wyobraźnią, jest autorem licznych publikacji poświęconych tej problematyce (w Polsce ukazała się m.in. jego książka *Filozofia obrazów*), pełni funkcje prezydenta Association Internationale Gaston Bachelard oraz prezydenta Association des Amis de Gilbert Durand. Jako uczeń Gilberta Duranda jest także przedstawicielem tak zwanej szkoły z Grenoble, twórczo rozwijającym filozofię wyobraźni twórczej, mitu i obrazu. Konsultacja z tym wybitnym znawcą filozofii wyobraźni dotyczyła wyników moich badań, pozwoliła także na opracowanie postępowania w dalszych studiach poświęconych systematycznemu, a jednocześnie kontekstowemu badaniu współczesnych francuskich teorii wyobraźni.

2) Wykonawczyni w grantie badawczym Uniwersalia 2.2 (Narodowy Program Rozwoju Humanistyki), realizowanym w latach 2017–2021, temat badawczy: „Krocząc różnymi ścieżkami, badamy prawdę. Naukowe wydanie krytyczne polskiego tłumaczenia korespondencji Gottloba Fregego”. Kierowniczka grantu: prof. dr hab. Gabriela Besler.

Projekt miał na celu przekład jednej z najważniejszych korespondencji naukowych przełomu XIX i XX wieku, którą była korespondencja Gottloba Fregego. W ramach badań przełożono dotąd odnalezione listy Fregego, które w ramach projektu zostały przetłumaczone z języków oryginalnych. Listy dotychczas zostały wydane w językach oryginalnych, niektóre z nich przetłumaczono na język angielski. Nad krytycznym wydaniem polskiego przykładu korespondencji G. Fregego pracował interdyscyplinarny zespół badawczy, którego byłam

członkinią. Do moich zadań należało przetłumaczenie francuskojęzycznej części korespondencji oraz opatrzenie przekładu wyjaśnieniami i przypisami uzupełniającymi przekład.

Rezultatem prac badawczych pod kierunkiem prof. dr hab. Gabrieli Besler była publikacja książki:

G. Frege: *Korespondencja naukowa. Wydanie krytyczne*. Red. G. Besler. Katowice: Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego, 2020.

3) Wykonawczynie w grantie badawczym Uniwersalia 2.1 (Narodowy Program Rozwoju Humanistyki), realizowanym w latach 2012–2014, temat badawczy: „Polska fenomenologia przedwojenna. Antologia tekstów”. Kierownik grantu: dr hab. Dariusz Bęben.

Celem projektu było zbadanie, zebranie i krytyczne opracowanie pierwszych reakcji na fenomenologię Edmunda Husserla w polskiej filozofii. Jako cezurę wskazano 1939 rok, czyli wybuch II wojny światowej. Interesowały nas zarówno autorskie badania czy krytyczne opracowania, jak i inne reakcje polskich filozofów, na przykład recenzje czy sprawozdania. Przedmiotem naszego zainteresowania była recepcja, która dokonała się wśród polskich filozofów, lecz niekiedy dokonywała się poza polskojęzycznym obszarem kulturowym. Niektóre teksty były więc tłumaczone z języków obcych (francuskiego, niemieckiego).

Rezultatem prac badawczych pod kierunkiem dr hab. Dariusza Bębna była publikacja książki:

***Polska fenomenologia przedwojenna. Antologia tekstów*. Red. D. Bęben, M. Ples-Bęben. Katowice: Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego, 2013.**

Książka ukazuje szeroki horyzont rozwoju i recepcji fenomenologii w okresie przedwojennym, a zatem – oprócz pierwszych prób przeniesienia fenomenologii na polski grunt – także polemicznych odniesień do tego nurtu filozoficznego i jego reprezentantów. Publikacja obejmuje między innymi najwcześniejsze polskie reakcje na fenomenologię Husserla (na przykład teksty Władysława Heinricha, Bronisława Bandrowskiego, Kazimierza Twardowskiego, Konstantego Michalskiego), wybrane artykuły Romana Ingardena, najsłynniejszego polskiego ucznia Husserla, a także fragmenty pism estetycznych Ingardena oraz wybrane polemiki, w których brał udział. Znalazło się w niej także miejsce na artykuły i fragment rozprawy Leopolda Blausteina oraz na reakcje na fenomenologię filozofów

wywodzących się z kręgu szkoły lwowsko-warszawskiej. Publikacja zawiera kalendarium oraz biogramy.

5. Informacja o wykazywaniu się istotną aktywnością naukową albo artystyczną realizowaną w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej lub instytucji kultury, w szczególności zagranicznej.

Prowadząc badania naukowe pozostaję w kontakcie ze specjalistami w interesujących mnie obszarach problemowych – zarówno w kraju, jak i za granicą. Umożliwia mi to między innymi działalność w towarzystwach naukowych: Association Internationale Gaston Bachelard i w Towarzystwie Bachelardowskim „Mythopoeia” (z siedzibą w Uniwersytecie Wrocławskim). Chciałabym podkreślić, że w Association Internationale Gaston Bachelard pełnię istotną funkcję: jestem członkinią Komitetu Naukowego AIGB. Współpraca z obydwoma towarzystwami owocuje aktywnością naukową, którą realizuję poza Uniwersytetem Śląskim.

Prowadzenie badań w zagranicznych ośrodkach naukowych umożliwiły mi stypendia i dotacje. Dzięki nim mogłam wyjeżdżać za granicę i prowadzić tam kwerendy badawcze oraz konsultować projekty oraz wyniki badań. Wśród wyjazdów badawczych chciałabym szczególnie wyróżnić dwa, które moim zdaniem w największym stopniu przyczyniły się do mojego naukowego rozwoju: pobyt na Uniwersytecie Babeş-Bolyai w Klużu-Napoce (2023) i pobyt w Uniwersytecie Jean-Moulin 3 (2019).

1) Stypendium rządu Rumunii (2023), które umożliwiło mi miesięczny pobyt badawczy na Uniwersytecie Babeş-Bolyai w Klużu-Napoce. Dzięki stypendium uczestniczyłam w pracach interdyscyplinarnego zespołu Centrul de Cercetare a Imaginarului „Phantasma” (Centrum Badań nad Wyobraźnią „Phantasma”), któremu przewodniczy prof. Corin Braga. To doświadczenie znacząco poszerzyło mój horyzont badawczy, co dokonało się dzięki możliwości skonfrontowania własnej perspektywy z perspektywą zespołu badaczy pracujących w centrum „Phantasma”. Zyskałam między innymi możliwość dogłębnego przedyskutowania w interdyscyplinarnym gronie kluczowych problemów i metod filozofii wyobraźni, a także fundamentalnego dla mnie w tym czasie problemu badawczego: założeń i aporii wpisanych w nie-psychoanalizę Gastona Bachelarda.

Bezpośrednim wynikiem publikacyjnym stypendium jest artykuł: Ples-Bęben M., *Gaston Bachelard's Psychoanalysis of Reason and Its Practical Dimension*, „ER(R)GO. Teoria – Literatura – Kultura” 2024/48, s. 233–243.

Wyniki badań prowadzonych podczas stypendium znacząco wpłynęły także na ostateczny kształt książki: M. Ples-Bęben, *Wyobraźnia i nieświadomość. Nie-psychoanaliza Gastona Bachelarda*, Katowice: Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego, 2025.

2) Grant Miniatura NCN (2019), który umożliwił mi pobyt badawczy na Université Jean Moulin 3 w Lyonie. Celem wyjazdu były konsultacje naukowe z prof. Jeanem-Jacquesem Wunenburgerem, wybitnym znawcą filozofii Gastona Bachelarda oraz filozofii wyobraźni. W trakcie konsultacji przedstawiłam profesorowi moją interpretację Bachelardowskiego odczytania teorii psychoanalitycznych. Dzięki przeprowadzonym wówczas analizom i dyskusjom mogłam skonfrontować stawiane tezy z uznanym autorytetem, co pozwoliło znacząco je doprecyzować, a także postawić nowe pytania i – dzięki temu – poszerzyć mój horyzont badawczy.

Osiągnięcie przedstawionych w dokumentacji wyników badań stało się możliwe między innymi dzięki wskazanym wyżej wyjazdom. Chcę podkreślić, że zrealizowałam więcej wyjazdów o charakterze badawczym. Zaowocowały nawiązaniem zagranicznych kontaktów, a także – bezpośrednio lub pośrednio – nowymi projektami i publikacjami. W latach 2009-2025 otrzymałam stypendia finansujące pobyty badawcze w następujących placówkach naukowych:

2025 – Bibliothèque Nationale de France, Paryż, Francja, czas trwania: 10 dni, kwerenda biblioteczna (finansowanie: konkurs Swoboda Badań, UŚ).

Podczas kwerendy zbierałam materiały do badań, których wymiernym efektem jest artykuł *Między mitem a archetypem. Problem mitu w antropologii wyobraźni Gilberta Duranda*, złożony do druku w czasopiśmie „Analiza i Egzystencja” (artykuł uzyskał dwie pozytywne recenzje i został przyjęty do druku).

2024 – Bibliothèque royale de Belgique, Bruksela, Belgia, czas trwania: 7 dni, kwerenda biblioteczna (finansowanie: Wydział Humanistyczny UŚ).

Celem wyjazdu było zebranie materiałów (kwerenda uzupełniająca) do książki:

M. Ples-Bęben, *Wyobraźnia i nieświadomość. Nie-psychoanaliza Gastona Bachelarda*, Katowice: Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego, 2025.

2023 – Centrul de Cercetare a Imaginarului „Phantasma”, Universitatea Babeş-Bolyai, Kluż-Napoka, Rumunia, czas trwania: 30 dni, staż badawczy (finansowanie: stypendium rządu Rumunii).

Podczas wyjazdu brałam udział w pracach interdyscyplinarnego zespołu Centrul de Cercetare a Imaginarului „Phantasma” (Centrum Badań nad Wyobraźnią „Phantasma”).

Efektem badawczym pobytu badawczego jest artykuł naukowy:

Ples-Bęben M., *Gaston Bachelard's Psychoanalysis of Reason and Its Practical Dimension*, „ER(R)GO. Teoria – Literatura – Kultura” 2024/48, s. 233–243.

2019 – Université Jean Moulin 3, Lyon, Francja, czas trwania: 14 dni, (finansowanie: grant Miniatura, NCN).

Celem wyjazdu była konsultacja naukowa z prof. J-J. Wunenburgerem dotycząca badań nad nie-psychoanalizą Gastona Bachelarda.

2014 – Université Jean Moulin 3, Lyon, Francja, czas trwania: 14 dni, konsultacje z prof. J-J. Wunenburgerem i prof. J-P. Pierronem (finansowanie: dotacja dla młodych naukowców, MNiSW).

Efektem konsultacji naukowych była publikacja artykułu:

Ples-Bęben M., *Lautreamont et le problème de l'inconscience*, „Bulletin de l'Association des Amis de Gaston Bachelard” 2015/17, s. 117–136.

2013 – Université de Bourgogne, Dijon, Francja, czas trwania: 10 dni, pobyt badawczy w Centre Gaston Bachelard (finansowanie: dotacja dla młodych naukowców MNiSW).

Efektem wyjazdu badawczego była publikacja artykułu naukowego:

Ples-Bęben M., *Gastona Bachelarda psychoanaliza umysłu naukowego*, „Folia Philosophica” 2014/32, s. 175–196.

2013 – Univerzita PJ Safarika, Koszyce, Słowacja, czas trwania: 6 dni, wyjazd szkoleniowy (finansowanie: Erasmus +).

Celem wyjazdu były konsultacje naukowe z prof. V. Leško oraz z prof. E. Andreanskim.

2009 – Université Libre de Bruxelles, Bruksela, Belgia, czas trwania: 14 dni, cel wyjazdu: kwerenda biblioteczna i konsultacja naukowa (finansowanie: stypendium rządu Belgii-Walonii).

Efektami wyjazdu badawczego były publikacje naukowe:

- Ples M., *Filozofia życia wobec pytania o istotę człowieczeństwa. Wątki antropologiczne w koncepcji filozoficznej Henri Bergsona*, „Folia Philosophica” 2011/29, s. 307–322;

- Ples M., *Julien Benda wobec intuicjonizmu Henri Bergsona*, „Logos i Ethos” 2011/31, s. 255–272.

Kontakty zagraniczne umożliwiły mi realizację niezwykle ważnego dla mnie projektu związanego z podstawowym kierunkiem moich badań, którym była współredakcja (wraz z dr hab. Iloną Błocian) tematycznego tomu trójjęzycznego czasopisma „Bachelard Studies / Études Bachelardiennes / Studi Bachelardiani” (wydawnictwo Mimésis) poświęconego filozofii Gastona Bachelarda. Tom 2/2021 został zatytułowany *Gaston Bachelard, the “non-psychoanalyst”*:

<https://www.mimesisjournals.com/ojs/index.php/bachelardstudies/issue/view/112>

i stał się zbiorem istotnych – zarówno archiwalnych, jak i najnowszych – komentarzy dotyczących psychoanalitycznego aspektu filozofii Gastona Bachelarda. Tom zawiera także odniesienia bibliograficzne oraz wywiad z prof. Pawłem Dyblem, poświęcony Bachelardowskiej interpretacji psychoanalitycznych założeń i metod.

Moja współpraca z „Bachelard Studies / Études Bachelardiennes / Studi Bachelardiani” nie ogranicza się do współredakcji wskazanego wyżej tomu. Od początku istnienia czasopisma należę do jego Komitetu Naukowego, pełnię w nim także funkcję recenzentki naukowej. Pragnę podkreślić, że publikacja czasopisma została zainicjowana przez międzynarodową społeczność badaczy filozofii Gastona Bachelarda, zrzeszoną w stowarzyszeniu Association Internationale Gaston Bachelard. Zaproszenie do grona osób redaktorów, recenzentów naukowych oraz do Komitetu naukowego odpowiedzialnego za poziom naukowy pisma postrzegam jako zaszczyt i docenienie moich badań przez międzynarodową społeczność naukową.

Prowadzona przeze mnie aktywność naukowa poza granicami Polski przejawia się także w publikacjach, które ukazały się w zagranicznych czasopismach (opublikowałam pięć artykułów w specjalistycznych czasopismach francuskich i dwa artykuły w czasopismach rumuńskich), a także w artykułach napisanych w języku angielskim opublikowanych w wysoko punktowanych czasopismach polskich o szerokim zasięgu (opublikowałam trzy anglojęzyczne artykuły w czasopismach „Analiza i Egzystencja”, „Forum Philosophicum” i „E(r)rgo”).

Co ważne, że także w kraju wykazuję się działalnością naukową, której zakres wykracza poza moją macierzystą uczelnię. Najistotniejszym osiągnięciem, zrodzonym ze współpracy z Towarzystwem Bachelardowskim „Mythopoeia”, jest monografia wydana w Wydawnictwie Uniwersytetu Wrocławskiego, poświęcona wybranym aspektom filozofii obrazu Gastona Bachelarda:

I. Błocian, K. Morawska, M. Ples-Bęben: *Gaston Bachelard i filozofie obrazu. Psychologiczne i społeczno-polityczne aspekty obrazowości*. Wrocław: Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego, 2018.

Wskazana monografia stanowi pokłosie badań trzech autorek nad filozofią obrazu Bachelarda, z uwzględnieniem jej założeń antropologicznych i metodologicznych, a także jej implikacji politycznych i społecznych. Autorki analizują między innymi Bachelardowskie redefinicje pojęcia „nieświadomość” jako podstawy ludzkiej obrazowości, badają obrazy i mitologizacje obecne w obszarze władzy, a także wskazują na istotne powiązania metody Bachelardowskiej z innymi koncepcjami formułowanymi w obszarze badań nad obrazowością (G. Durand, J-J. Wunenburger, G. Deleuze i in.). Publikacja została objęta patronatem naukowym Towarzystwa Bachelardowskiego „Mythopoeia”.

Do pracy na rzecz instytucji innych, niż macierzysta uczelnia zaliczam także moją działalność recenzencką dla wysoko punktowanych, uznanych polskich czasopism, m.in.: „Civitas. Studia z filozofii polityki”, „Diametros”, „Principia”, „Hybris”, „Forum Philosophicum”, „Analiza i Egzystencja”, „Roczniki Filozoficzne”. Wszystkie recenzowane przeze mnie artykuły dotyczą współczesnej filozofii francuskiej oraz filozofii wyobraźni, a więc wpisują się w moje zainteresowania badawcze i w podstawowy nurt prowadzonych przeze mnie badań.

Szczególnym rodzajem pracy recenzenckiej, który przypadł mi w udziale w 2025 roku był udział w zespole oceniającym prace zgłoszone do konkursu „Prix Association Internationale Gaston Bachelard”. Powołanie do tego gremium oceniam jako znaczący wyraz docenienia moich osiągnięć badawczych na arenie międzynarodowej.

6. Informacja o osiągnięciach dydaktycznych, organizacyjnych oraz popularyzujących naukę lub sztukę.

6.1 Informacja o osiągnięciach dydaktycznych

W roku akademickim 2005/2006 rozpoczęłam studia doktoranckie na Wydziale Nauk Społecznych Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. Od tego czasu prowadziłam zajęcia

kursowe m.in. na kierunkach: filozofia, doradztwo filozoficzne i coaching, kognitywistyka, filologia polska, psychologia, socjologia (przedmioty: Historia filozofii współczesnej, Filozofia z elementami logiki, Historia filozofii do połowy XIX wieku, Filozoficzne wzorce sztuki życia, Warsztat pracy akademickiej i in.). Obecnie moja działalność dydaktyczna obejmuje prowadzenie zajęć na trzech kierunkach studiów prowadzonych na Wydziale Humanistycznym UŚ. Są to: filozofia, doradztwo filozoficzne i coaching, kognitywistyka.

Od czasu zatrudnienia mnie na stanowisku adiunkta prowadzę seminaRIA licencjackie (na kierunkach filozofia oraz doradztwo filozoficzne i coaching) oraz wykłady (między innymi: Filozofia współczesna na kierunku pedagogika, Filozofia kultury na kierunku filozofia).

Oprócz zajęć kursowych, na stałe wpisanych w siatkę zajęć poszczególnych kierunków, przygotowuję i prowadzę autorskie zajęcia proseminaryjne, w których wykorzystuję wyniki moich badań: Filozofia wyobraźni, Choroba jako zjawisko kulturowe: współczesne imaginaria maladyczne, Egzystencja jako problem filozoficzny. Ponadto biorę aktywny udział w pracach Ogólnouniwersyteckiego Kolegium Dydaktyki Uniwersytetu Śląskiego, przygotowując i prowadząc autorskie warsztaty w ramach modułu ogólnouniwersyteckiego Nauka i sztuka (moduł fakultatywny, dostępny dla wszystkich studentów Uniwersytetu Śląskiego).

Stale podnoszę moje kompetencje dydaktyczne. Biorę udział w prowadzonych na Uniwersytecie Śląskim szkoleniach i kursach dotyczących procesu kształcenia, narzędzi umożliwiających doskonalenie tego procesu lub związanych z prowadzonymi przeze mnie przedmiotami (np. „Narzędzia AI w pracy naukowej” (2025), „Aktywizacja i budowanie zaangażowania osób uczących się – narzędziownik nauczyciela” (2025), „Świadomy uniwersytet. Zrozumienie” (2023), „Biblioteki cyfrowe i repozytoria” (2022)).

Regularnie uczestniczę w procesie dyplomowania: dotychczas byłam promotorką jedenastu prac licencjackich na kierunku doradztwo filozoficzne i coaching oraz recenzentką siedemdziesięciu siedmiu prac licencjackich i magisterskich na kierunkach filozofia, doradztwo filozoficzne i coaching oraz kognitywistyka. Byłam również promotorką pomocniczą rozprawy doktorskiej studenta Studium Doktoranckiego UŚ (rozprawa obroniona 27 października 2015 roku).

Istotną część mojej pracy dydaktycznej stanowi indywidualny tutoring akademicki. Dotychczas pełniłam funkcję tutorki dla ośmiu osób studiujących na Międzywydziałowych Indywidualnych Studiów Humanistycznych (później: Kolegium Indywidualnych Studiów Międzyobszarowych) Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach.

Moja praca dydaktyczna jest wysoko oceniana zarówno przez studentów, jak i przez władze uczelni. Za swoją pracę dydaktyczną otrzymałam w 2022 roku list gratulacyjny

Prorektor ds. kształcenia i studentów. Regularnie uzyskuję wysokie wyniki ankiet studenckich (w przedziale 4.5-5.0) oraz hospitacji.

Za wyraz docenienia mojej pracy dydaktycznej przez władze wydziału i instytutu uznaję ponadto fakt powołania mnie w roku akademickim 2022/23 roku do wydziałowej komisji przeprowadzającej reformę studiów filozoficznych pierwszego stopnia prowadzonych na UŚ. Brałam także udział w pracach zespołu przygotowującego dokumentację dla Polskiej Komisji Akredytacyjnej (rok akademicki 2023/24). Dodatkowo, od 2023 roku jestem członkinią Rady Dydaktycznej kierunków filozofia, doradztwo filozoficzne i coaching oraz kognitywistyka, dzięki czemu mam realny wpływ na kształtowanie procesu kształcenia na wskazanych kierunkach studiów.

6.2. Informacja o osiągnięciach organizacyjnych

Od 2017 roku pełnię funkcję sekretarza redakcji czasopisma „Folia Philosophica” wydawanego przez Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego. Czasopismo jest indeksowane w znaczących bazach naukowych, m.in.: SCOPUS i ERIH+. Do moich obowiązków należy organizowanie pracy redakcji, korespondencja z autorami i recenzentami, kontakt z wydawnictwem, a także dbanie o transparentność procesu publikacji. Stale podnoszę moje kompetencje w tym zakresie, uczestnicząc regularnie w szkoleniach dotyczących procesu wydawniczego organizowanych przez Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego.

W latach 2011–2012 roku pełniłam funkcję członkini Komitetu organizacyjnego IX Polskiego Zjazdu Filozoficznego Katowice–Wisła 2012. Zjazd był współorganizowany przez Instytut Filozofii Uniwersytetu Śląskiego oraz Katedrę Organizacji i Zarządzania Politechniki Śląskiej (wraz z Polskim Towarzystwem Filozoficznym). Ponadto, w trakcie mojej pracy na Uniwersytecie Śląskim współorganizowałam konferencje, seminaria oraz cykliczne spotkania organizowane przez Instytut Filozofii i Zakład Historii Filozofii Nowożytnej i Współczesnej. Szczególnie chciałabym wyróżnić cykl seminariów „Wielcy myśliciele i ich dzieła”, który organizowaliśmy w latach 2007–2011.

W okresie 2009–2015 zajmowałam stanowisko wydziałowej koordynatorki programów ERASMUS+ oraz MOST. Do moich obowiązków należało organizowanie procesu rekrutacji studentów wyjeżdżających na studia oraz pośredniczenie w procesie ustalania dokumentacji koniecznej do realizacji stypendiów zarówno studentów wyjeżdżających, jak i studentów przyjeżdżających. Ponadto pośredniczyłam w procesie nawiązywania umów z uczelniami partnerskimi i koordynowałam realizację krótkoterminowych wyjazdów dydaktycznych oraz

szkoleniowych ERASMUS+: wyjazdów pracowników Instytutu Filozofii, a także przyjazdów pracowników uczelni partnerskich.

Obecnie pełnię funkcję opiekunki Koła Naukowego Filozofów działającego przy Instytucie Filozofii UŚ. Kilkakrotnie pełniłam także funkcję opiekunki roku (na kierunkach: filozofia, doradztwo filozoficzne i coaching), brałam również czynny udział w pracach komisji rekrutacyjnych na kierunku filozofia.

Do mojej działalności organizacyjnej zaliczam także członkostwo w Radzie Naukowej dyscypliny filozofia (w latach 2020–2022) oraz członkostwo w Radzie Dydaktycznej kierunków filozofia, doradztwo filozoficzne i coaching, kognitywistyka (od 2023).

6.3. Informacja o osiągnięciach w obszarze popularyzacji nauki

Od 2018 roku – obecnie: organizatorka i koordynatorka cyklu „Spotkania Filozoficzne” w katowickim kinie Światowid. Spotkania odbywają się pod patronatem czasopisma „Filozofuj” oraz portalu promującego filozofię „filozofuj.pl”, we współpracy z firmą dystrybucyjną Gutek Film oraz instytucją Silesia Film (w styczniu 2026 odbyło się czterdzieste ósme „Spotkanie Filozoficzne”).

Od 2020 roku – obecnie: organizatorka i koordynatorka spotkań filozoficznych i paneli dyskusyjnych podczas katowickich edycji ogólnopolskiego festiwalu filmów dokumentalnych „Millenium Docs Against Gravity” we współpracy z instytucją Silesia Film.

Od 2010 roku – obecnie: członkini Komitetu Okręgowego Olimpiady Filozoficznej. Co roku (z wyłączeniem urlopów macierzyńskiego i rodzicielskiego) biorę aktywny udział w pracach Komitetu podczas szkolnego oraz okręgowego etapu Olimpiady Filozoficznej dla szkół ponadpodstawowych.

Od 2022 roku – obecnie: ambasadorka kierunku filozofia w ramach kampanii wizerunkowej Uniwersytetu Śląskiego.

7. Nagrody i wyróżnienia:

- List gratulacyjny Prorektor ds. kształcenia i studentów za „doskonałą dydaktykę” w roku akademickim 2020/2021 – 7 marca 2022 roku.
- Nagroda indywidualna III stopnia Rektora Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach za działalność naukowo-badawczą – 1 października 2019 roku.

- Nagroda indywidualna II stopnia Rektora Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach za działalność naukowo-badawczą – 1 października 2014 roku.
- Nagroda indywidualna II stopnia Rektora Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach za działalność naukowo-badawczą – 1 października 2013 roku.

A handwritten signature in green ink, appearing to read 'Zofia Per-...' followed by a flourish.

(podpis wnioskodawcy)